

קרמר לסלו

0017054

בן ליבה ומשה

נולד ב- 1925

התגייס ב - פברואר 1948

שרת בגדוד 24, חטיבת כרמלי

נפל ב - ג' סיוון תש"ח 10.6.1948

במערכה על סג'רה.

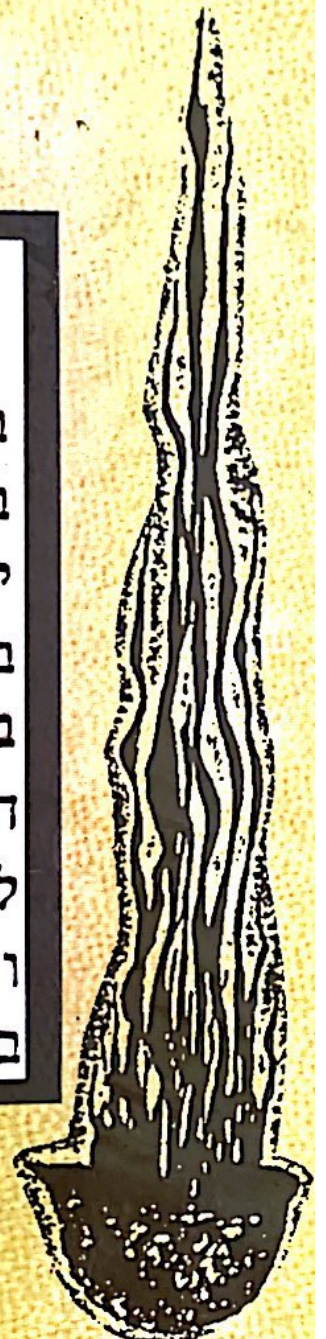

קרמר לסלו

בן משה וליבה. נולד בשנת 1925 ברומניה.
בעל השכלה עממית, ולפי מקצועו — נפת.
יצא את ארצות הגזירה והעפיל לארץ
באניה "ארבע חריות" בשנת 1946. ישב
בקרית-חיים ועבד במקצועו.

התגייס בפברואר 1948 לצבא ההגנה
לישראל. השתתף בקרבות לשחרור טבריה
ושם נפל ביום 10.6.1948. נקבר בעפולה
ב-13.6.1948. הניח אחריו אשה וילד.

הקרב על הגנת סג'רה

הגוף האנושי של החטיבה

הגוף האנושי של חטיבת גולני במלחמת העצמאות היה מגוון ורב-פנים. הוא מאפיין את "דור תש"ח" בארץ-ישראל של אותם הימים. מייסדי החטיבה, ראשוני לוחמיה ומפקדיה, היו אנשי ההתיישבות, עובדי-אדמה מן המושבה, המושב והקיבוץ של מרחבי הגליל והעמקים, ובתוכם שומרי מסורת לא מעטים. אליהם נוספו במרוצת חודשי לחימה אלוכים בני עיר רבים ואף עולים חדשים אנשי גח"ל ומח"ל. ראוי לציון, כי בימי תש"ח היו בחטיבת גולני בחודות רבות, אשר שירתו בכל היחידות בתפקידים שונים, ורבות מהן פעלו כקשריות או חובשות קרביות. כבר במלחמת העצמאות היתה חטיבת גולני כור היתוך לילידי הארץ ולבני העליות השונות. בסיום המבוא שכתב נחום גולן לספר "אילן ושלח" נאמר: "...צמחנו בגוף הגלילי ובמישורי העמקים, ובמרחבי הנגב הרחבנו אופקים – התבגרנו. ההתיישבות בעמקים ובגליל היא שנתנה לחטיבה את צביונה וחותמה המיוחד, וממנה שלגה את ערכיה, כי על כן היתה החטיבה כפרית ונאמנה לערכים שיוקרה בגושי התיישבות אלו. ציינו אותה תכונותיו של עובד-האדמה ויושבי-הכפר: עקשנות, צמידות למשימה, שורשיות ושקט..."

לא עבר זמן רב מזמן ששתי המחלקות עזבו את השכונה המבודדת שמדרום ללוביה, ונסוגו לעבר סג'רה, והרעשת תותחים ומרגמות שהחלה עם בוקר, עם הכנס ה"הפוגה" לתוקפה, בישרה שתקפת-אויב גדולה הממשמשת ובאה על המושבה. הכוחות שנמצאו במושבה היו בעיקרם מן הרזרבה של גדוד "דרור" — שתי יחידות טיי"דוניס, שרובם לא נתנסה עדין בקרב, יחידה מ"ברק" ופלוגה מ"כרמלי" — תגבורת שהוזעקה לעזרת תוקפי לוביה.

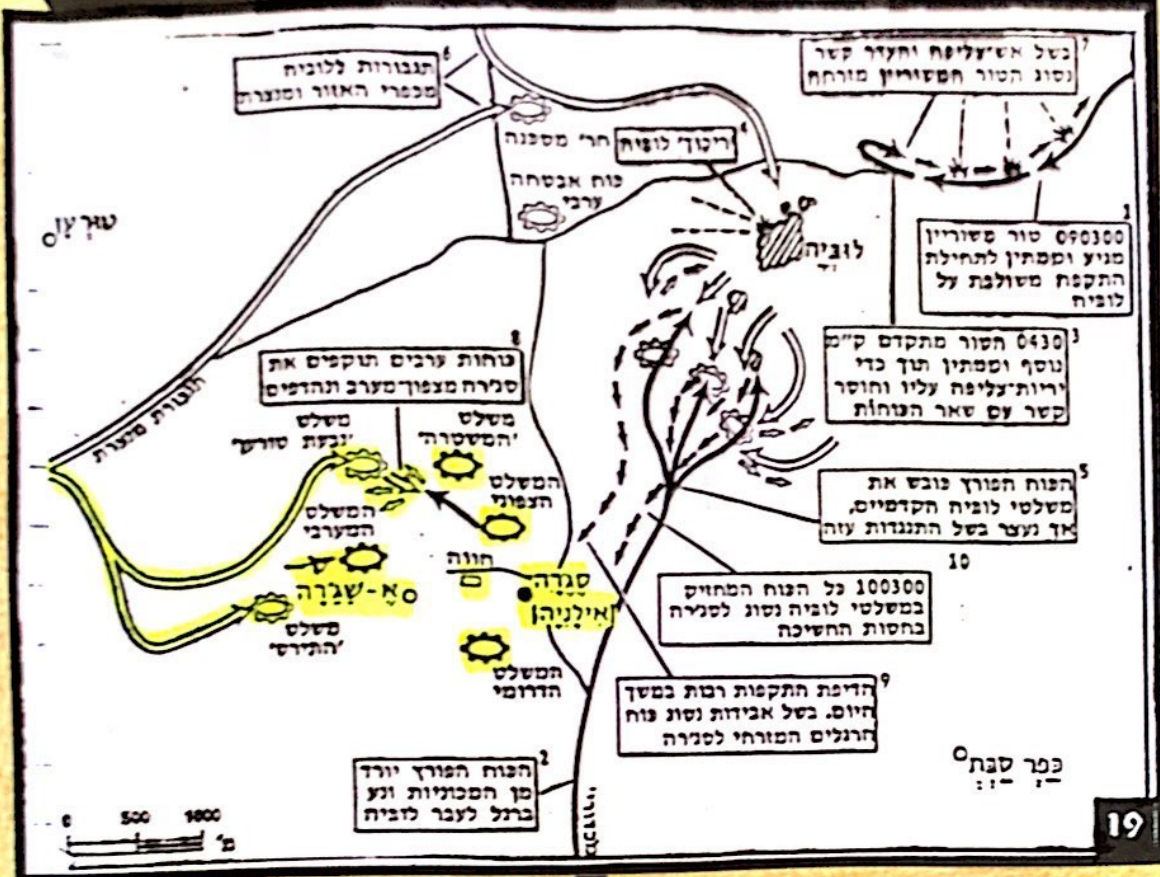
חיל-קאוקג'י נמצא אותה שעה בגליל-המרכזי, בכונה לתקוף על הציר מראר — מגדל את צואר-ה"בבוק" הדק שהחזקנו בו בבקעת גינוסר; התקפה זו צריכה היתה לבוא בתיאום עם התקפת הסורים בגזרת משמר-הירדן ומטרתה היתה לנתק, לקראת ה"הפוגה", את הגליל-העליון המזרחי על ידי שתי זרועות מלקחים..

בהיסחמה. ש"ב"ש. התקפת כוחותינו על לוביה את לוח-הזמנים של המבצע המתואם, וקאוקג'י ביכר, על-כן, לנצל את כשלונו בלוביה כדי להטיל את כל כובד-מחצו בגזרה זו ולהשיג לעצמו שני הישגים עיקריים: א) הרחקת האיום מצומת מספנה-עילבון, העורק החפשי היחידי שהיה ברשותו והוביל לנצרת. ב) ביצוע משימת-הניתוק, שהועיד לעצמו, ע"י פריצה למישור רמת-התבור, כדי לנתק את הכביש היחידי שעמד לרשותנו והוביל מן העמק לגליל, בקרבת כפר-כמא הצ'רקסית.

גזרת הקרב בסג'רה

מפת הקרב בסג'רה

הנסיגה מאת המ"פ

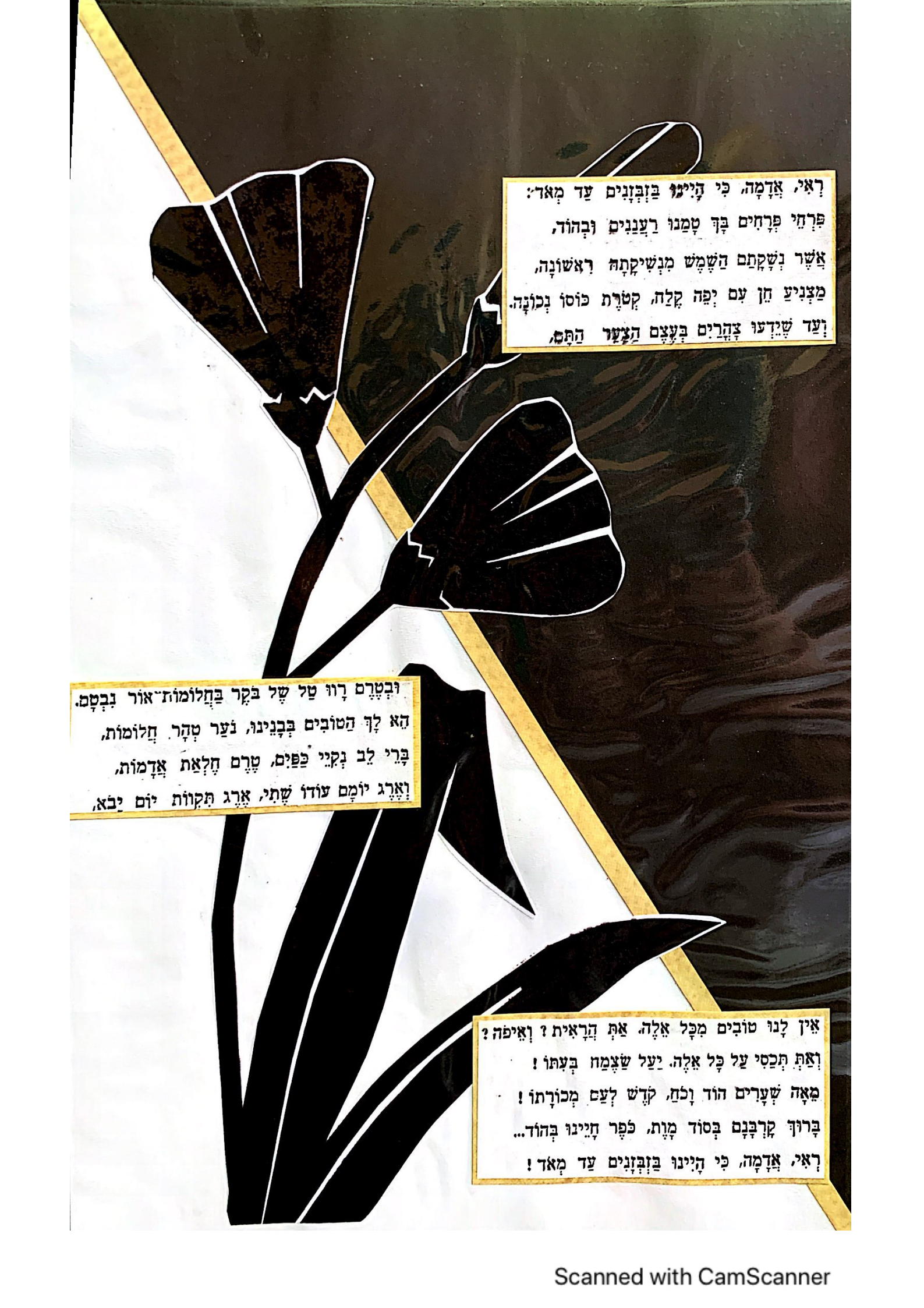
נשתרר שקט. הערב קרב ובא והאנשים היו עייפים ורעבים. מצאנו פיתות ערביות ואכלנון יחד עם הפירות שבבוסתן. פרדה שנמצאה בסביבה נוצלה להובלת פצועים ותחמושת.

הודיעו לי שעומדת להגיע פלוגה כתגבורת, ובעזרתה נעלה על הכפר. עם חושך הגיעה אלינו אספקת מזון. אכלנו והתארגנו לקראת הלילה. צמצמנו במידת-מה את המערך, כל מחלקה התארגנה למערך חגנה עצמאי, פחות או יותר, כדי למנוע הסתנפויות והפרעות. הוריתי לאנשים שלא לירות אף כלור. רציתי להטעות את הערבים, שיחשבו שנפגזנו. ואז, באם יתקרבו, נוכל להרוג בהם מקרוב, האויב היה עצבני ביותר וירה בלי הרף משך כל הלילה.

ב־0300 של יום המחרת (10.6.48) הגיעה אלי הוראה לסגת. הודעתי על כך לכל המחלקות, וקבעתי את סדרי הנסיגה וביצועה; ראשון נסוג הגוף העיקרי — שדידי מחלקות 2 ו־3 וחלק מן התגבורות שצורף אליהם. דרכם עברה בתוך, בין מחלקה מס. 5, שאבטחה את האגף המערבי, לבין מחלקת התגבורות. שלחתי אליהם רץ, אשר הוליים בעקבותינו אל סגירה. אחרונה נסוגה מחלקה מס. 5, לפי הוראה שקיבלה ממני במכשיר אלחוט. כל הכוח נתרכז בגיא שלמרגלות דמת-לוביה, ומשם יצאנו במרוכז, במסע מובטח, אל סגירה. ריכזתי את כל אנשי. ויצאנו ברגל לבסיסנו שבביח"ס מדורי. שם עלינו על מכוניות וחזרנו לבסיסנו שבעמק-הירדן

שנת התש"כ

- 9.6. — גדוד "דור" תקף את לוביה. ההתקפה נכשלה.
- 10.6. — הסורים תוקפים את עירנב פכוח גדול. משלטה ערבים. ההתקפה נהדסה. חבלני "ברק" מיקשו בלילה את מעברות-הירמוך. תוך כדי עבודתם נתגלו ע"י ערבים קניסו לתקפת. שלושה מן התוקפים נהרגו ויתרם נמלטו. אנשינו חזרו בשלום לפסיכס.
- 11.6.48 — בשעה 10.00 נקפת ההסוגה לתקפת. ב ע י ן ג ם נמשכת התקפת הכוחות הסוריים.
- בראשית הבוקר פתח חיל קאוקבי בהתקפת-הותחים על סגרה: חיל רגלים הכתער על המשלטים שמצפון למושבה ותגיע עד לקרבת החור. האויב נהדף בחזרה אל משלטה-מסרה ולמשלטה-סורין. באחת ההפגזות נפגעה תחנת השרי. — הרופא החטיבתי, ד"ר פוריס, נהרג.
- 12.6.48 — מטוסינו הפציצו בלילה את לוביה וסורין.
- התקפות קאוקבי על סגרת חוזרות ונשנות. אנשי "דור" הדפים את ההתקפות. עם ערב גשתרר שקט בחזית.
- שתי כמות ערבים מזוינים הצו את הירדן ותקפו את העמדות הקיצוניות באשדות יעקב. בחילופי-האש נהדף האויב בחזרה אל עבר-הירדן.
- 13.6.48 — ערבים, שקצרו את שדותיהם מדרום לגשר, אולצו לסגת אל עבר-הירדן.
- 15.6.48 — יחידות של "ברק" סרקו את כפרי רמה-סירין והגיסו קוצרים ערבים מפתח ואדי-בידה.
- קוצרים ערבים הונסו ע"י אנשי "גורן" מסביבות רואר-אבו-שושה שממול לגוסר.
- 16.6.48 — מזוינים מקומיים תקפו מכונית בסביבת רואר-אבו-שושה.
- 17.6.48 — כתגובה על התקפת הערבים את תחבורתנו בין מעוז לכפר-רוביה, תקפו אנשינו את אהלי הזינצ'ים שממזרח לדרך הגיסום אל הירדן.
- ערבים מקומיים תקפו את המשמר שבדיר-טבול ליד שריה.
- 18.6.48 — מזוינים מקומיים תוקפים את התחבורה העברית בין שריד לגניגרה. התנועה הוססה אל דרך-העפר שבצד כפר-ברוך.
- יחידה מ"ברק" נכנסה בקרב עם קוצרים, שאובסחו ע"י מזוינים בואדיר בירה; היחידה נסוגה, לאחר שאירעו תקלות במקלעיה.
- 20.6.48 — יחידה מ"גדעון", שנעה בצי-שאן, נתקלה בקבוצת-ערבים מזוינת שניסתה לשדוד הפצים בעיר; שני ערבים נהרגו, ויתרם התחמקו.
- 13 דונם עצירפרי נעקרו בכפר-רופין ע"י בידואים, שהגיעו מן הירדן.
- 21.6.48 — אוטובוס יהודי עלה על מוקש בין מעוז לכפר-רופין; המכונית נזוקה קשה; לנוסעיה שלום.
- 22.6.48 — אש רובים, שנמשכה חצי-שעה, הומטרה בלילה על שר-הגולן.
- 23.6.48 — מארבים, שהונחו ע"י אנשי נצ"ח-בנימין, פגעו במסתננים מזוינים בקרבת בית-שאן ובדרך לגי'ול; 2 ערבים נהרגו.
- לפנות-ערב הותקפה תחבורתנו בכביש גניגרה-שריד ע"י ערבים, שהשתלטו על הגבעות שמצפון לכביש.
- כפר-התורש הותקף בעלה באש-רובים. אנשי המקום השיבו אש, והיריות נשתתקו.
- 24.6.48 — קוצרים לובים, שהתקרבו לתל-שיך-קדומי, הוברחו באש אנשי "גורן". הקוצרים חזרו אח"כ למקום באבטחת מזוינים, אך הוברחו שנית; שנים מאנשינו נפצעו.

ראי, אדמה, כי הנינו בזבזנים עד מאד:
פרחי פרחים כך טמנו רעננים ובהוד,
אשר נשקתם השמש מנשיקתה ראשונה,
מצניע חן עם יפה קלת, קטרת כוסו נכונה.
ועד שגדעו צהרים בעצם הצער התם.

ובטרם רוו טל של בקר בחלומות אור נבטם.
הא לך הטובים בכנינו, נער טהר חלומות,
ברי לב נקני כפנים, טרם תלאת אדמות,
וארג יומם עודו שתי, ארג תקוות יום יבא.

אין לנו טובים מכל אלה, את הראית? ואיפה?
ואת תכסי על כל אלה, יעל שצמח בעתו!
מאה שערים הוד וכת, קדש לעם מכורתו!
ברוך קרבנם בסוד מות, לפר הנינו בהוד...
ראי, אדמה, כי הנינו בזבזנים עד מאד!

א יתן והוא המצור בא - ילם
 כדור - וכך אספה א באוקה 7
 מצוי 24 תמיד כדאי.

כא לנה אפה זו קטע הוא כפי עמל רח
 א אסויק ואילך אנו - החל לל, כא
 תלנה נמנה אהקו - א - החל הוכה
 החוק הריני - הכיץ אחיל.
 הבחנה זו (כא) בקנה - אלה סגרה
 יון 1948

עמל רח הולקע אסויק הברי.ס. חל אני
 צינן אנה אילך הקליא, אנא לזוי אני
 איתר חר צמל או אילי - אביחי א -
 הבחנה אהלה ז

בתורה בא לזכרם או יחול אמתני אלה
 תבא זו אסכה אחיה תמיד אני אכחיל
 האתום בתומים אהגן - המשכה סגרה
 חיובי אני רבה אומים, מאוים צום אלקים!
 בהקרה חמה

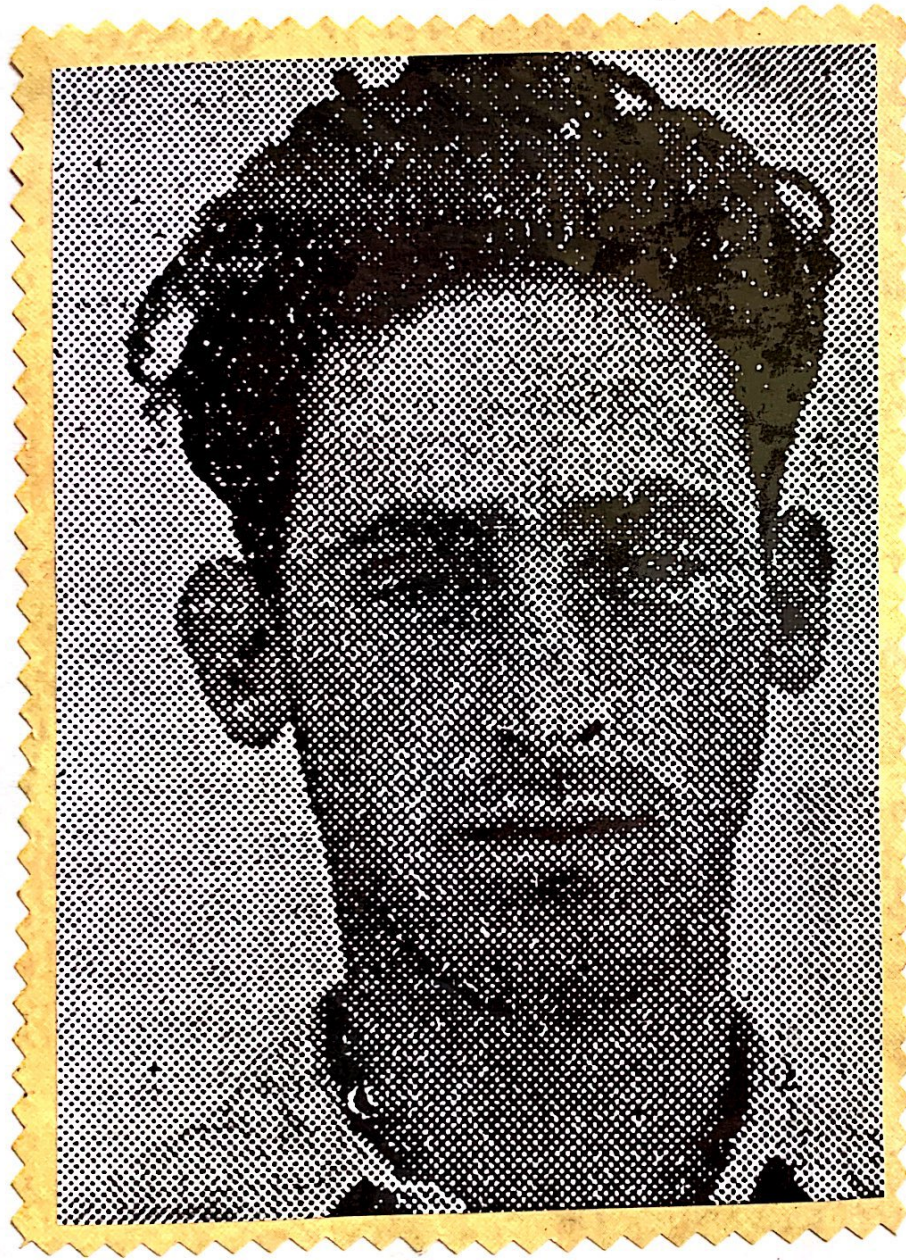
אפריל - 1989
 יזנקיה - חר

כל שושנה היא אי
של השלום המבטח,
השלום הנצחי.

בכל שושנה מתגוררת
צפור ספירית
ששמה "וכתתו"

ונדמה
כה קרוב
אור השושנה,
כה קרוב
ניחוחה,
כה קרוב
שקט העלים
כה קרוב
אותו אי-
קח סירה,
וחצה את ים האש.

לסלו קרמר ז"ל